

2024-09-30
Svenljunga kommun

Naturvärdesinventering Svenljunga, Holsljunga

Naturvärdesinventering med tillägg
I samband med detaljplan för Holsljunga camping

COWI AB
Vikinggatan 3
Box 12076
Sverige

Tel.: 010 850 10 00
Fax: 010 850 10 10
www.cowi.se

Organisationsnummer: 556204-9501

Naturvärdesinventering Svenljunga, Holsljunga

Projekt

A282173-003

Dokument nr.

A282173-04-02-NVI-001_Holsljunga

Version

0.1

Datum

2024-09-30

Beskrivning

Rapport rörande
naturvärdesinventering

Skapad

Anna Lindfors och
Justyna Ryniewicz

Granskad

Jesper Scharin

Godkänd

Anna Lindfors

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Bakgrund och syfte.....	5
3	Metodik.....	6
3.1	Förutsättningar	6
3.2	Detaljeringsgrad	7
3.3	Värdearter	8
3.4	Akvatiska miljöer	9
3.5	Generellt skyddade biotoper	9
3.6	Avvikelser från standardmetodik	10
4	Resultat	11
4.1	Beskrivning av karteringsområdet.....	11
4.2	Skrivbordsstudie.....	12
4.3	Biotopskydd	13
4.4	Värdeelement	13
4.5	Naturvärdesbiotoper	15
5	Objektskatalog	16
6	Artfynd och skyddsvärda arter.....	20
6.1	Värdearter	20
6.2	Fördjupad artinventering av fågel.....	22
7	Samlad bedömning	23
7.1	Naturvärden	23
7.2	Artvärden	23
8	Bilagor	24
8.1	Fågelarter vid inventering 2024.....	24
9	Referenser	25

1 Sammanfattning

I samband med detaljplanearbeten för utvidgning av campingområdet på fastigheterna Stråvik 1:81 samt del av Stråvik 1:6(4) i Svenljunga kommun. COWI AB genomförde en naturvärdesinventering på detaljerad nivå inom inventeringsområdet, Figur 2, som omfattar en yta på cirka 4,1 hektar och är beläget nordost om tätorten Holsljunga. Området består av ett flackt landskap med skogsmark och trädbevuxen parkliknande miljö. Det inventerade området gränsar i väster till sjön Holsjön och i norr och nordost omges det av åkermark och mindre beteshagar.

Inom inventeringsområdet har 4 naturvärdesbiotoper identifierats. En biotop har påtagligt naturvärden (klass 3) och tre biotoper har visst naturvärde (klass 4). Utöver dessa identifierades elva värdeelement som hålträd, fågelholkar, skyddsvärda träd samt diken.

De mest betydelsefulla naturvärdena är knutna till en tallbeklädd myr (NV01), som ligger i sydöstra delen av inventeringsområdet. Denna biotop har påtagligt naturvärde med en karaktäristisk artsammansättning för denna typ av habitat samt ett åldersvarierat trädskikt och en orörd hydrologi. Tre naturvärdesbiotoper klassificerades till visst naturvärde. Dessa är: en liten del sumpskog (NV02) i den sydvästra delen av området, en blandbarrskog (NV03) i den västra delen med en stor population av revlumner samt en sandstrand (NV04) med potential för att öka den lokala biologiska mångfalden även i den västra delen.

Inom inventeringsområdet identifierades endast en främmande växtart (snöbär), vars lilla population finns vid kanten av den norra delen av området. Arten klassas inte som invasiv främmande art, men bedöms ha "hög risk för invasivitet".

Inventeringsområdet har genomgående en stor påverkan av mänskliga aktiviteter med ett relativt lågt artvärde som följd. Undantaget är förekomsten av två stora populationer av den skyddade arten revlumner *Lycopodium annotinum*, samt observationer av två individer av vanlig groda, *Rana temporaria* och åkergroda, *Rana arvalis*. Här finns också flera fågelarter, däribland några rödlistade arter.

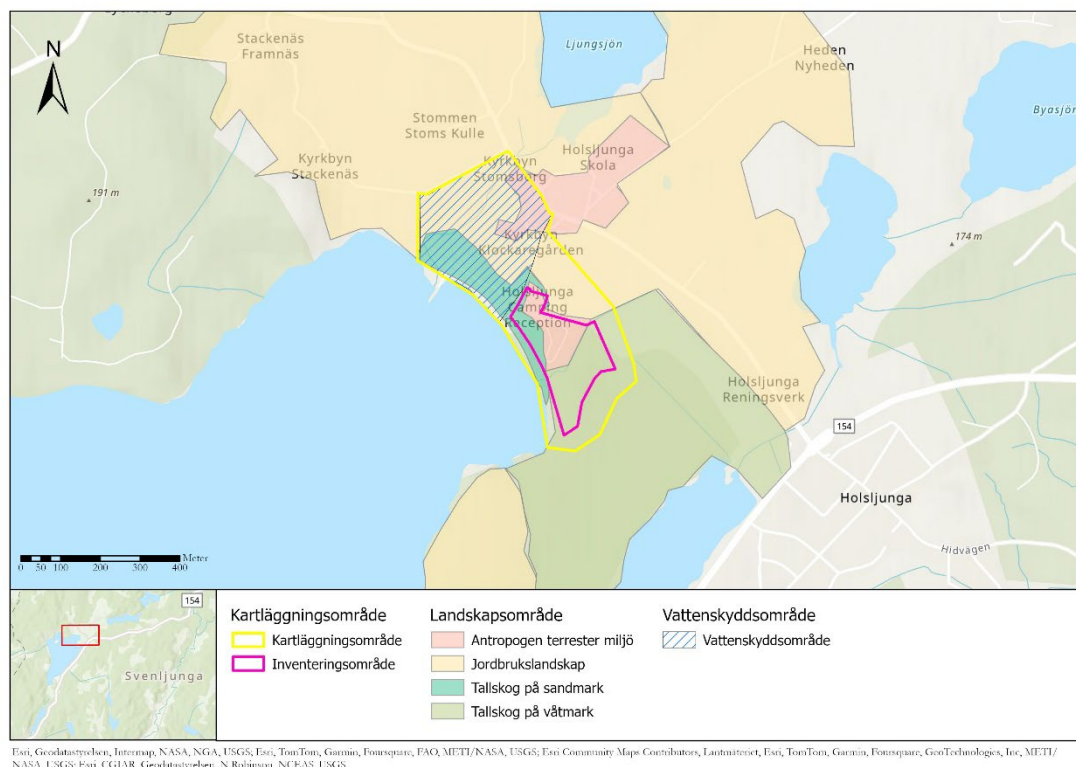
2 Bakgrund och syfte

En naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SS 199000:2023) utfördes den 22 augusti 2024 av Anna Lindfors och Justyna Ryniewicz, biologer på COWI AB, på uppdrag av Svenljunga kommun. Uppdraget innefattade även detaljerad artförekomst av artgruppen fågel, fördjupad inventering av särskilt skyddsvärda träd samt fördjupad artinventering vid förekomst av rödlistade arter samt kartering av generella biotopskyddade objekt.

Det aktuella inventeringsområdet ligger i direkt anslutning till norra delen av Holsjön cirka 12 km sydväst om Svenljunga tätort och väster om Holsljunga samhälle, Figur 1. Området innefattar fastigheterna Stråvik 1:81 samt del av Stråvik 1:6(4) vilka motsvarar en yta på fyra hektar. Delar av området har historiskt nyttjats som betesmark, men har under senare delen av 1900 talet nyttjats för camping och rekreation.

I dagsläget finns en camping med ställplatser och servicehus samt kafé på området. Området Inventeringsområdet ska undersökas för möjligheten att anlägga fler campingplatser, campingsätt och yta, samt till verksamheten tillhörande aktiviteter För att få en bild av planområdets betydelse i landskapet har ett vidare karteringsområde undersökts genom fjärrstudier av bland annat inrapporterade arter (SLU, u.d.) samt landskapskaraktärer och skyddade områden (Naturvårdsverket, 2023).

Syftet med denna rapport är att redogöra för områdets naturvärden, alltså vilka biotopkvaliteter, värdeelement, skyddsvärda arter, med mera, som förekommer inom aktuellt område. Rapporten kommer ligga till grund för MKB, eventuell detaljplanändring och tillståndprocesser.

Figur 1. Översikt över karteringsområde (gul linje) och inventeringsområde (rosa linje) samt landskapsobjekt och befintliga områden med skydd.

3 Metodik

3.1 Förutsättningar

Bedömningen av naturvärden beskrivna i denna rapport följer Svensk Standard för Naturvärdesinventering (SS 199000:2023), vilken syftar till att kartlägga och värdera förutsättningar för biologisk mångfald.

Det innebär i praktiken en identifiering och värdering av geografiska områden, ekosystem, habitat och arter med positiv betydelse för biologisk mångfald. Med biologisk mångfald avses; "mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem."

Kartläggningen genomförs genom en naturvärdesinventering med förstudier och olika typer av fördjupade inventeringar anpassade efter projektets karaktär. Vilken omfattning inventeringen har beslutas av beställaren, ofta i samråd med inventeraren. Resultatet presenteras i en rapport med tillhörande geografiska data som fungerar som ett viktigt underlag vid tolkning av lagstiftning vid tillståndsprövning och samråd.

3.1.1 Naturvärdesbiotoper och värdelandskap

Områden av särskild betydelse för biologisk mångfald ska avgränsas och beskrivas som naturvärdesbiotoper. Naturvärdesbiotoper ska utgöras av en dominerande naturtyp som värderas och tilldelas en naturvärdesklass. Även större landskapsområden avgränsas och beskrivs utifrån nyckelkaraktärer och hur viktiga de är för mångfalden av biotoper i landskapet. Ett *värdelandskap* kan bestå av flera olika naturtyper och behöver inte naturvärdesbedömmas. Ett landskapsavsnitt med särskilt höga ekologiska bevarandevärden kan avgränsas som *värdestrakt*, oftast för en viss naturtyp.

Naturvärdesbiotopernas betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala med 3–7 naturvärdesklasser enligt Figur 1. Vid bedömningen görs en sammanvägning av områdenas artvärde och biotopvärde.

Naturvärdesklass 1–3 (*påtagligt till högsta naturvärde*) är obligatoriska och naturvärdesklass 4 (*visst naturvärde*) är ett tillägg. Det finns även möjlighet för inventeraren att använda sig av bedömningsklasserna 5–7 för att beskriva objekt vars biologiska mångfald visar på typisk antropogent påverkade miljöer eller områden som kan ha en negativ påverkan på biologisk mångfald.

Naturvärdesbedömning ska ske med *god säkerhet*, vilket innebär att inventering ska utföras med en sådan noggrannhet och omfattning att kompletterande inventeringar inte uppenbart skulle förändra naturvärdesklassningen.

Om naturvärdesbedömningen av någon anledning inte kan ge ett säkert resultat ska det anges att bedömningen är preliminär. Skäl till preliminär bedömning kan vara att fältinventeringen inte utförts vid en tidpunkt som varit optimal för att hitta en del värdearter. Preliminär bedömning kan också vara att underlag för säker naturvärdesbedömning saknas, exempelvis i en vattenmiljö där uppgifter om vattenkemi behövs men inte finns att tillgå. Naturvärdesbedömningar på förstudienivå är alltid preliminära.

3.1.2 Bedömningsgrunder för naturvärdesklassning

Vid bedömning av en naturvärdesbiotop definieras ett *artvärde* på en skala från lågt till högt värde. Vad som bedöms är förekomst eller avsaknad av arter inom fyra kategorier; Naturvärdesarter, rödlistade arter, hotade arter och artförekomst. Starkast indikation om biologisk mångfald är en rik förekomst av så kallade värdearter (3.3), men även avsaknad av vissa arter kan ge information om biotopens tillstånd.

Artvärdet sätts i relation till biotopens förutsättning att hysa arter och organismsamhällen genom att sätta ett *biotopvärde*, vilket definieras på en skala från lågt till högt biotopvärde. Parametrar som vägs in är bland annat positiva strukturer i miljön, som förekomst av död ved, förekomst av vatten eller en mosaik av olika strukturer inom miljön och graden av naturlighet. En annan parameter är biotopens sällsynthet eller om det finns en särskild hotbild mot miljön.

När art- och biotopvärden är definierade kan en naturvärdesklass räknas fram enligt matrisen i Figur 2. Det är alltid upp till inventeraren att göra en bedömning i varje enskilt fall då en biotop ligger på gränsen mellan två klasser.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt					
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall	
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
		Biotopvärde				

Figur 2. Schematisk skiss över hur artvärde och biotopvärde relaterar till respektive naturvärdesklass från ett till fyra.
Källa: SS 199000:2023.

3.2 Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 19 90 00 kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad "detalj" vilket innebär att utföraren identifierar och redovisar alla naturvärdesbiotoper med positiv betydelse för biologisk mångfald med en karteringsenhet på minst 100 m². Dessutom redovisas alla naturvärdesobjekt som inte ingår i någon naturvärdesbiotop, även om de är mindre än 100 m², inom denna detaljeringsgrad finns ingen nedre gräns för ett objekts storlek. Bedömningen omfattar minst naturvärdesklasserna 1–4.

Svenljunga kommun har valt detaljeringsgrad detalj som underlag för utredning av detaljplan.

3.2.1 Tillägg

Naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 19 90 00 kan utföras med olika tillägg. Vid denna inventering har nedanstående tillägg ingått:

1. Tillägget generellt biotopskydd vilket innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordning om områdesskydd oavsett storlek, identifieras och kartläggas.
2. Tillägget detaljerad redovisning av artförekomst vilket innebär att förekomster av värdearter redovisas på karta eller med koordinater. Det innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet.
3. Tillägget för redovisning av invasiva främmande arter vilket innebär att observerade förekomster av arter listade i EU:s förordning om invasiva främmande arter samt arter listade i TDOK 2015:0469 redovisas på karta med koordinater.
4. Fördjupad artutredning fåglar.

3.3 Värdearter

Med värdeart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland värdearter har sällsynta, hotade arter (VU, EN och CR) med särskilda krav på livsmiljö eller hotade arter med stor betydelse som nyckelart särskild betydelse i en bedömning. Följande typer av arter räknas som värdearter:

Värdeterm	Beskrivning
Rödlistad art	En art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade (SLU Artdatabanken, 2020).
Skyddad eller fridlyst art	En art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen. När det gäller fåglar, som samtliga är skyddade, är praxis att särskilt beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Stöd för en sådan praxis finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) där följande står att läsa: "Även om alla fågelarter omfattas av skydd enligt förordningen bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet." I handboken listas ett antal fågelarter vars populationer minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005 enligt Svensk häckfågeltaxering. Dessa uppgifter är emellertid föråldrade och har därför inte beaktats i denna rapport såvida inte arterna är rödlistade eller redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv.
Signalart	Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – signalarter i skog. Arter som enligt Skogsstyrelsens förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats vid naturvärdesbedömningen (Nitare 2019).
Typiska arter	För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på typiska arter. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. En typisk art anses i första hand vara relevant för vissa naturtyper, men i praktiken kan många typiska arter även fungera som värdearter även i andra naturtyper.

Sällsynta/ovanliga arter	En sällsynt art kan i sig själv ha betydelse för biologisk mångfald. Ofta har den också specifika krav på sin livsplats och ger på så sätt en indikation på att en biotop är viktig för biologisk mångfald.
Nyckelarter	Arter som formar livsmiljöer genom att ha en viktig positiv funktion i ekosystemet i förhållande till sin egen biomassa.

3.3.1 Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesbiotoper och värdelandskap. Det innebär att det kan finnas fler värdearter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

Invasiva främmande arter ska bedömas utifrån den påverkan de har på ett ekosystem och på förekomsten av värdearter. En påtaglig mängd invasiva främmande arter missgynnar artvärdet. En liten förekomst har dock inte alltid en påverkan på artvärdesbedömningen.

3.3.2 Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. För värdearter presenteras det vetenskapliga namnet första gången de omnämns i text eller i tabell. Namnen, såväl de svenska som de vetenskapliga, följer Dyntaxa (svensk taxonomisk databas). I bildtexter anges både svenska och vetenskapliga namn.

3.4 Akvatiska miljöer

I rapporten redovisas och beskrivs samtliga vattendrag och sjöar. Information om ekologisk status från Vattenkartan (VISS), dess utbredning och flödesriktning. Bottensubstrat och förekommande arter redovisas på samma sätt som vid landinventeringar.

3.5 Generellt skyddade biotoper

Generellt skyddade biotopskyddsområden är skyddade enligt miljöbalken 7 kap 11§ och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd. De flesta generellt skyddade biotopskyddsområdena finns i jordbrukslandskapet (Naturvårdsverket, 2012) se Tabell 1.

Tabell 1. Generellt biotopskyddade objekt

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

3.6 Avvikelser från standardmetodik

3.6.1 Skyddsvärda träd

Inventering av skyddsvärda träd i tre värdeklasser har gjorts inom inventeringsområdet, enligt metodik framtagen av (Naturvårdsverket, 2012b) och (Ekologigruppen, 2021).

- Klass 1 – särskilt skyddsvärda träd. Träd som uppfyller Naturvårdsverkets definition av särskilt skyddsvärda träd, vilket innebär:
 - a) jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
 - b) mycket gamla träd; gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
 - c) grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam.

Avverkning av särskilt skyddsvärda träd kan innebära behov av samråd med länsstyrelsen enligt § 12 MB.

I Ekologigruppens metodik för kartering av skyddsvärda träd finns ytterligare två värdeklasser:

- Klass 2 – skyddsvärda träd: träd som inom en snar framtid kommer att uppnå kriteriet särskilt skyddsvärda träd.
- Klass 3 – värdefulla träd: träd som hyser och har utvecklat naturvärden och som också bidrar till att stärka ett områdes naturvärden.

De två tillkommande värdeklasserna finns för att även träd som inte uppfyller Naturvårdsverkets definition av särskilt skyddsvärda träd ska komma med i karteringen. Även yngre och mindre träd hyser naturvärden och bidrar till att stärka ett områdes naturvärden och dess biologiska mångfald. Yngre träd med håligheter kan också vara värdefulla och hysa naturvårdsintressanta arter. För att träd ska kunna bli tillräckligt stora för att uppfylla kriterier för klass 1 måste de också sparas som så kallade *etterföljare*, när de är strax under storleks- eller ålderskriterierna.

I den samlade bedömningen räknas det högsta uppnådda kriteriet (kriterierna *Ålder*, *Storlek*, *Hålträd*, *Hamling*, *Skyddsvärda arter*) för att ge träd en viss värdeklass. Exempel; ett träd med en diameter mindre än den som anses mycket grovt, men som har en ålder som ligger inom definition för gammalt träd, resulterar i klass 2, skyddsvärt träd. Det vill säga att ett klass 2-kriterie har en högre rangordning än ett klass 3-kriterie.

Tabell 2. Definition av grova träd (Ekologigruppen, 2021).

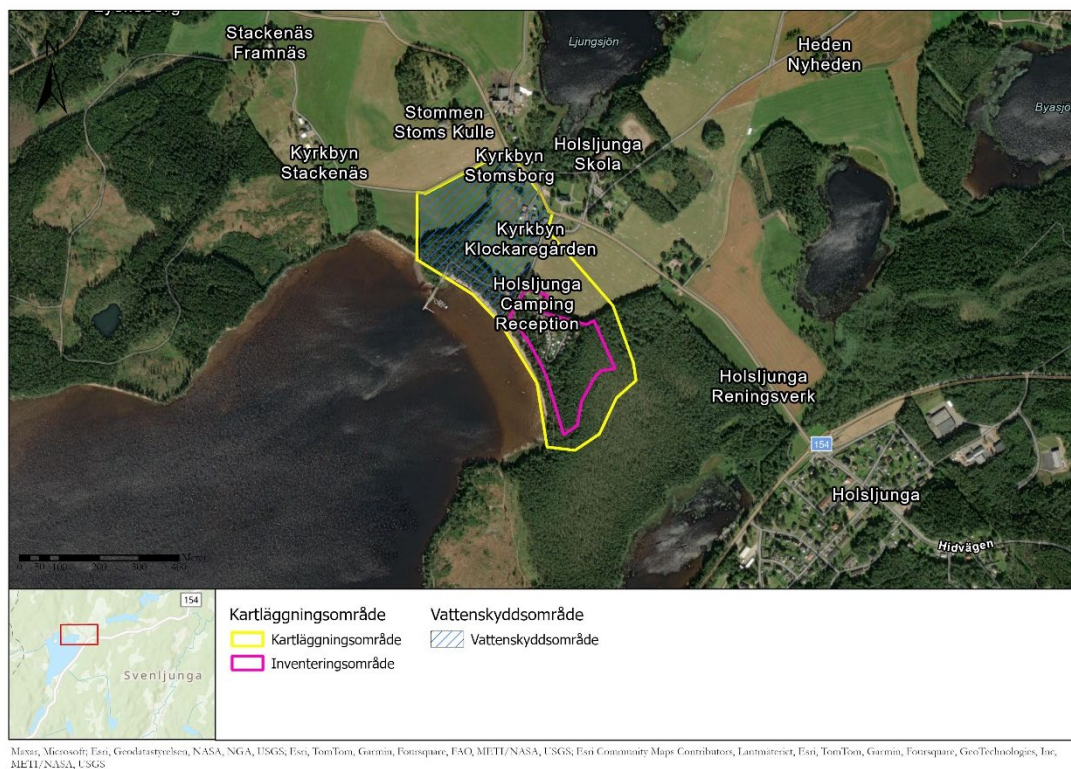
Värdeklass	Ålder	Storlek	Hålträd	Hamling	Skyddsvärda arter
Klass 1 – Särskilt skyddsvärda träd	Mycket gammalt	Jätteträd	Grovt hålträd, >40 cm i diameter i brösthöjd, med utvecklad hålighet i huvudstam	Mycket grovt hamlat träd	Hotade arter eller flera rödlistade arter
Klass 2 – Skyddsvärda träd	Gammalt	Mycket grovt	Hålträd, <40 cm i diameter i brösthöjd, med utvecklad hålighet i huvudstam Eller träd med utvecklad vedblotta med insektsgnag	Grovt hamlat träd	Rödlistad art eller flera naturvårdsarter
Klass 3 – Värdefulla träd	Nästan gammalt	Grovt		Hamlat träd	Förekomst av värdeart

4 Resultat

4.1 Beskrivning av karteringsområdet

4.1.1 Kartläggningsområdets karaktär

Holsljunga campingplats är belägen i ett mosaiklandskap med åkermark, produktiv skogsmark och mindre sjöar cirka 12 km sydväst om Svenljunga tätort i Svenljunga kommun. Inventeringsområdet, som utgörs av fastigheten Stråvik 1:81 samt del av Stråvik 1:6(4), består i huvudsak av produktiv tallskog med lång kontinuitet samt av mindre partier av lövblandad barrskog och av öppen mark med vegetation. Jordlagret består till största delen av morän och isälvsediment (Sveriges Geologiska undersökning, SGU, 2024). Genom inventeringsområdet löper ett vattendrag som mynnar ut i sjön Holsjön. Sjön har enligt uppgift god ekologisk status men förhöjda halter av kvicksilver och Bromerad difenyleter (Vatteninformationssystem Sverige, VISS, 2024). I den omedelbara omgivningen återfinns en sandstrand längs sjön. Sydöstra delen av inventeringsområdet utgörs av talkklädd myr som är en del av Näsamossen, en svagt välvd mosse som i den nationella Våtmarksinventeringen bedömts hysa vissa naturvärden (Naturvårdsverket, 2023). Mossen är dock till viss del utdikad. Norr om inventeringsområdet återfinns ett område med brukad åkermark.

Figur 3. Översikt över kartläggningsområde (gul linje) och inventeringsområde (rosa linje) dessutom utritat vattenskyddsområde (blå skraffering).

4.2 Skrivbordsstudie

4.2.1 Skyddade området

Väster om inventeringsområdet finns åkermark och från vägen Kyrkbyn stombsborg och längs Fridolfs väg finns ett vattenskyddsområde (Naturvårdsverket, 2023) som löper ända ned till strandkanten i Holsjön, se Figur 3. I övrigt finns inga reservat eller riksintressen inom området.

4.2.2 Strandskydd

Strandskyddet på 200 meter är upphävt kring campingens ställplatsyta. Vissa naturvärden finns inom strandskyddszonen. Se strandskyddets utbredning i Figur 3.

Figur 4. Strandskyddets utbredning i blå skraffering. Källa: (Västra Götalands regionen, 2024)

4.2.3 Naturvårdsarter

Området är flitigt bevakat av fågelskådare, vilket gör att det finns en mängd observationer av fåglar från platsen och några av arterna kunde senare bekräftas vid den riktade fågelinventeringen som utfördes av Max Karlsson på COWI AB den 18 juni 2024.

Tabell 3. Fåglar rapporterade i Artportalen mellan åren 2000–2024.

Art	Vetenskapligt namn	Naturvårdsstatus	Antal
Alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>	NT	1
Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT	1
Brun glada	<i>Milvus migrans</i>	EN	1
Brunand	<i>Aythya ferina</i>	EN	2
Brushane	<i>Calidris pugnax</i>	VU	2
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT	6
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT	4
Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT	9
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	NT	10
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT	3
Gråkråka	<i>Corvus cornix</i>	Fågeldir. Bilaga 2	5
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU	1

Havstrut	<i>Larus marinus</i>	VU	1
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	NT	2
Kricka	<i>Anas crecca</i>	VU	2
Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT	9
Skrattmås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT	3
Smålom	<i>Gavia stellata</i>	NT	1
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT	21
Svartkråka	<i>Corvus corone</i>	Fågeldir. Bilaga 2	1
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	NT	13
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU	5
Tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN	2
Alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>	NT	1
Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT	1
Brun glada	<i>Milvus migrans</i>	EN	1
Brunand	<i>Aythya ferina</i>	EN	2
Brushane	<i>Calidris pugnax</i>	VU	2
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT	6
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT	4
Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT	9
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	NT	10
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT	3
Gråkråka	<i>Corvus cornix</i>	Fågeldir. Bilaga 2	5
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU	1
Havstrut	<i>Larus marinus</i>	VU	1

4.2.4 Invasiva främmande arter

I Artportalen har även rapporterats om invasiva främmande arter i området: Gul skunkkalla, *Lysichiton americanus*, har observerats i vattendraget som förbinder Lillesjön med Holsjön öster om Näsmossen. Arten växer i rinnande vatten och kan skapa stora problem då den kan sprida sig och täcka upp hela vattendrag och på så sätt tränga ut både inhemsk flora och fauna.

Även den invasiva främmande arten jättebalsamin, *Impatiens grandulifera*, finns rapporterad från Holsljunga tätort, även denna art är kopplad till vattendrag där den växer i strandbrinken och fuktiga marker där den lätt och kan täcka in stora arealer.

4.3 Biotopskydd

Inga biotoper med generellt biotopskydds identifierades under inventeringen.

4.4 Värdeelement

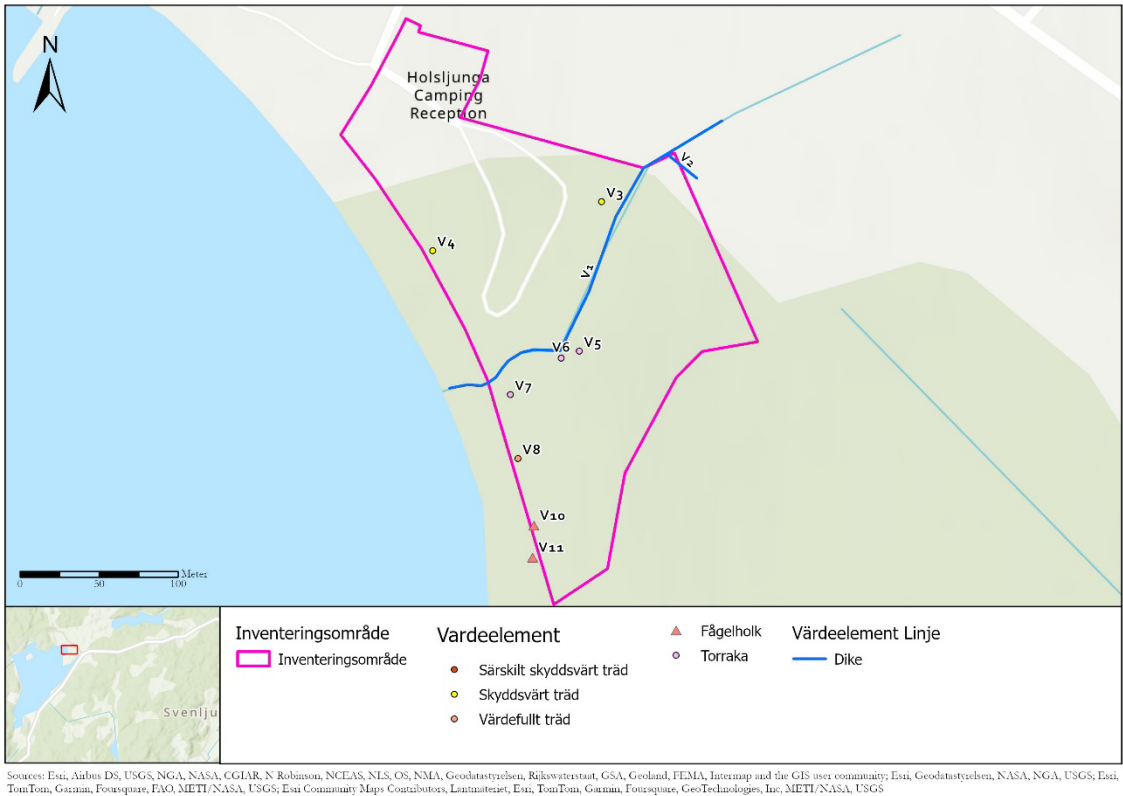
Inom utredningsområdet identifierades 11 värdeelement. Två diken, sju skyddsvärda träd av olika karaktär samt tre fågelholkar.

Gamla grova träd och träd i olika stadier av åldrande och död är viktiga för både lavflora, mossor, vedlevande insekter och inte minst för häckande fåglar. Att det finns uppsatta fågelholkar gynnar de fågelarter, till exempel starar och svartvit flugsnappare vilka kan ha svårt att finna lämpliga bohålor då tillgången på hålträd minskar.

De diken som förekommer inom utredningsområdet är företrädesvis torra trots att det vid inventeringstillfället varit riklig nederbörd, trots det kan dessa strukturer fungera som viktiga refuger och spridningsvägar för arter som är beroende av en hög markfuktighet.

Tabell 4. Värdeelement påträffade vid inventeringen. Objekten kan ses på kartor i Figur 2.

Objektid	Värdeelement	Beskrivning
V01	Dike	Rätat dike ca 50-120cm i medelvattenståndet. Mestadels torrlagt med viss förekomst av stående vatten. Riklig påväxt av vitmossor.
V02	Dike	Mindre dike i löv/blandskog. Lågt vattenflöde med riklig mängd spärrvitmossa.
V03	Skyddsvärt träd	Äldre tall med påbörjan till pansarbark
V04	Skyddsvärt träd	Björk med hål i huvudstammen, omkrets 162 cm.
V05	Torraka	Död tall med spår efter hackspett i botten, omkrets 80 cm.
V06	Torraka	Död gran utan toppdel. Märken efter hackspett finns i nedre delen, omkrets 130 cm.
V07	Torraka	Död tall med spår efter hackspett i botten, omkrets 112 cm.
V08	Värdefullt träd	Tall med grov bark och öppen kärnved längs huvudstammen.
V09	Skyddsvärt träd	Gammal grov tall med platt krona >100 år.
V10	Fågelholk	Fågelholk i gott skick på tall.
V11	Fågelholk	Fågelholk i tall.

Figur 5. Översikt över de värdeelement som noterats vid fältinventeringen.

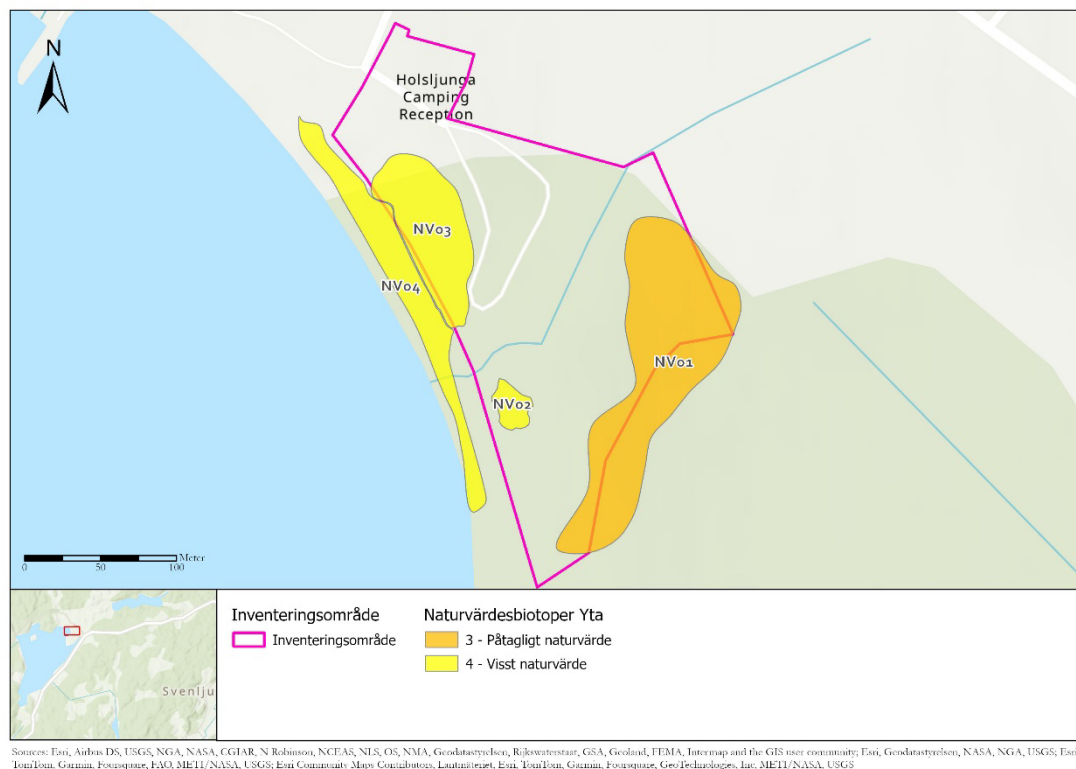
4.5 Naturvärdesbiotoper

Inom inventeringsområdet identifierades fyra naturvärdesbiotoper med positiv betydelse för biologisk mångfald. En av dessa bedömdes ha påtagligt naturvärde (klass 3) medan tre biotoper bedömdes ha visst naturvärde (klass 4).

Den viktigaste biotopen för biologisk mångfald är en tallmosse (NV01) som ligger i utredningsområdet nordöstra del. Biotopen har en god spridning i ålder på tallarna, dock saknas riktigt gamla träd. Viss förekomst av stående och liggande död ved och en relativt hög naturlighet med ostörd hydrologi bidrar till påtagligt biotopvärde (naturvärdesklass 3). Bottenskiktet domineras av vitmossor och fältskiktet av karakteristiska arter som blåbär och odon med inslag av pors, hjortron, tranbär och blåtåtel. Dessa fuktiga miljöer är viktiga för både insekter, fåglar och groddjur, vilka alla drar nytta av habitatet som jakt och fortplantningsplats.

Två av naturvärdesbiotoperna ligger i anslutning till sjön och stranden, på grund av en påtaglig antropogen påverkan på biotoperna och en avsaknad av värdearter kan naturvärdesklassen inte bli högre än klass 4 – visst naturvärde. Inom objekt NV03, en blandbarrskog på sandig mark, har den ständiga störningen från vindar i kombination med ett lättare slitage av gångtrafik varit positivt för biotopen då detta skapat mikrohabitat i form av blottad sand där insekter och fröplantor kan etablera sig. Inom objektet finns också ett större bestånd av den fridlysta arten revlumner, *Lycopodium annotinum*.

Den fjärde naturvärdesbiotopen ligger strax bortom den befintliga campingplatsen och utgörs av en mindre sänka med blandsumpskog. Viss förekomst av död ved från gallring finns samt fuktpåverkan och träd på socklar vilket bidrar till biotopens naturvärde.

Figur 6. Översikt över beskrivna naturvärdesobjekt inom Holsljunga camping. Gula objekt representerar klass 4 och orange objekt representerar klass 3.

5 Objektskatalog

Naturvärdesbiotop NV01 – Tallklädd myr öster om campingplatsen			
Naturvärdesklass		Naturtyp	Biotop
3 – påtagligt naturvärde		Skog och buskmark	Tallmosse
Beskrivning		Kommun	Areal (m²)
Tallbevuxen myr med dominans av tall i trädskiktet och visst uppslag av björk och gran. God spridning i ålder på tallarna, dock saknas riktigt gamla träd. Bottenskiktet domineras av vitmossor och fältskiktet av karakteristiska arter som blåbär och odon med inslag av pors, hjortron, tranbär och blåtåtel. Viss förekomst av stående och liggande död ved och en relativt hög naturlighet med ostörd hydrologi bidrar till påtagligt biotopvärde.		Svenljunga	10 713
		Inventeringsdatum	Utförare
		2024-08-22	Anna Lindfors
Värdearter			
Svartvit flugsnappare			
Bild			
			

Naturvärdesbiotop NV02 – Sumpskog öster om ställplatsen

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	
4 – visst naturvärde	Skog och buskmark	Sumpskog	
Beskrivning	Kommun	Areal (m ²)	
Mindre sumpskog med dominans av blåbär i fältskiktet. Bottenskikt med granvitmossa, vågig sidenmossa och kvastmossa. Trädskikt av björk, gran och tall. Viss förekomst av död ved från gallring samt fuktpåverkan och träd på socklar ger visst biotopvärden. Obetydligt artvärde.	Svenljunga	569	
	Inventeringsdatum	Utförare	
	2024-08-22	Anna Lindfors	
Värdearter			
-			

Bild

Naturvärdesbiotop NV03 – Strandnära tallskog vid Holsjön

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	
4 – visst naturvärde	Skog och buskmark	Blandbarrskog	
Beskrivning		Kommun	Areal (m²)
Gles tallskog på sandig mark. Dominans av blåbär, odon och kråkris samt lingon. Uppslag av ung rönn och asp samt ek. Igenväxande och genomkorsat av stigar vilka skapar sandblottor som är positiva inslag i biotopen. Viss förekomst av nektar- och pollenbärande flora är också positiva inslag som sammantaget ger visst biotopvärde. Riklig förekomst av fridlyst revlummer ger visst artvärde.		Svenljunga	4 167
		Inventeringsdatum	Utförare
		2024-08-22	Anna Lindfors
Värdearter			
Revlummer			
Bild			

Naturvärdesbiotop NV04 – Tallklädd sandstrand vid Holsjön

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	
4 – visst naturvärde	Naturligt bar jord	Sandstrand	
Beskrivning		Kommun	Areal (m ²)
Sandstrand med spärrgreniga tallar i strandzonen. Rötterna skapar håligheter och strukturer som binder sand och bidrar till en variation i objektet vilket ger påtagligt biotopvärde. Förekomst av vågstörning och uppspolat organiskt material gynnar biotopvärdet. Biotopen fortsätter ut i sjöns littorala zon och en bottenfaunaprovtagning behövs för att en definitiv bestämning av biotopen.		Svenljunga	4136
		Inventeringsdatum	Utförare
		2024-08-22	Anna Lindfors
Värdearter		Preliminär bedömning	
-		Ja	

Bild

6 Artfynd och skyddsvärda arter

6.1 Värdearter

Området får bedömas som relativt artfattigt med en stor antropogen påverkan. Trots det noterades tre fridlysta arter inom området var av två individer ur familjen brungröda. Alla groddjur i Sverige är fridlysta enligt artskyddsförordningen (SFS 2007:845). De flesta av våra groddjur omfattas även av EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG), som syftar till att säkra den biologiska mångfalden inom EU. Arterna i direktivet delas in i tre olika bilagor beroende på det skydd de behöver. De arter som återfunnits i denna utredning är vanlig groda samt åkergröda och av dessa är det enbart åkergröda som är upptagen i bilaga 4, vilket innebär särskild hänsyn.

- Skyddet för arter i bilaga 4 innebär att det är förbjudet att;
- a) avsiktligt fånga eller döda arten i naturen, oavsett hur detta görs,
 - b) avsiktligt störa arten, särskilt under deras parnings-, uppfödnings-, övervintrings- och flyttperioder,
 - c) avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen,
 - d) skada eller förstöra artens parningsplatser eller rastplatser

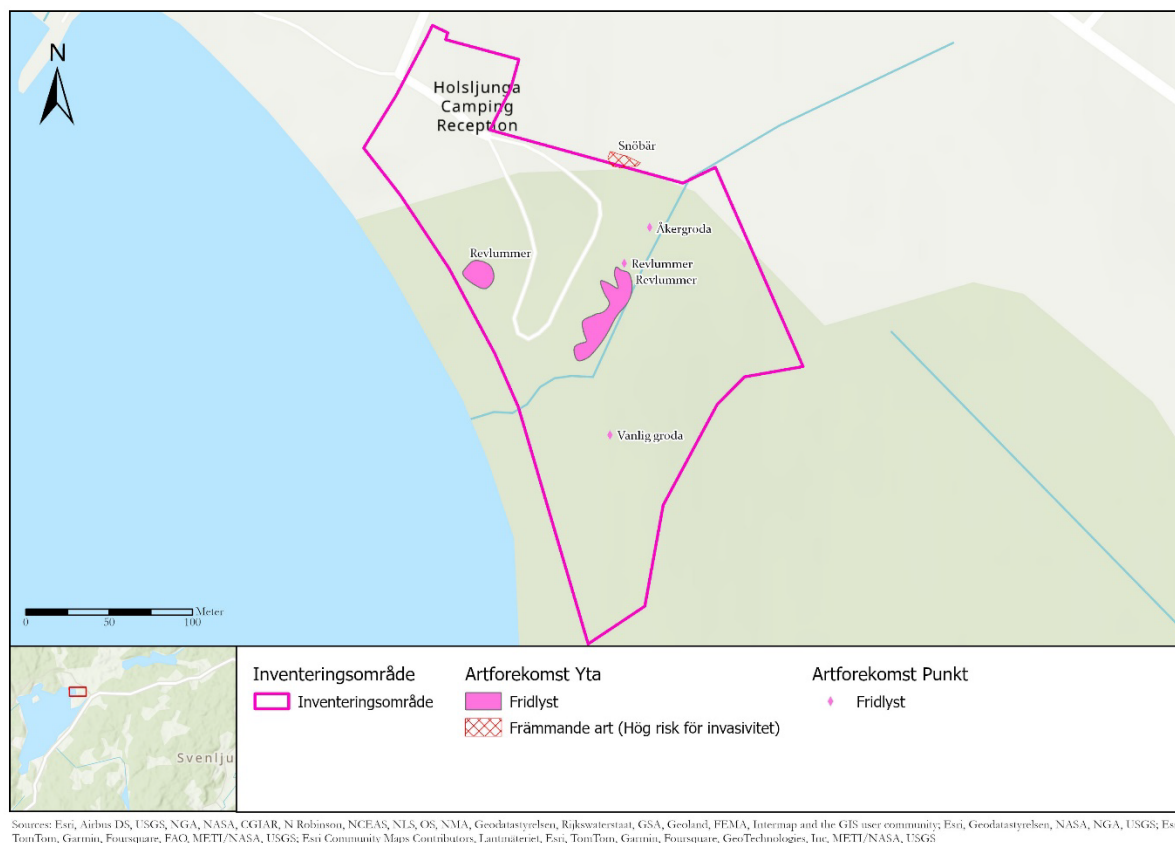
Det finns också stora bestånd av den, i Västsverige relativt allmänna, men fridlysta arten revlummer. Bestånden återfinns i fruktiga partier i barr- och blandskog, ofta i skog som är tillräckligt gammal för att vara på väg att utveckla höga naturvärden. Tallskogen mellan campingytan och stranden har en lång kontinuitet, även om trädbeståndet i sig inte är mer än medelålders. Troligen har skogen plockhuggits vid någon tidpunkt

Tabell 4. Utmärkande artfynd från inventeringen.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Typ	Förekomst
Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	Fridlyst	1
Åkergröda	<i>Rana arvalis</i>	Fridlyst	1
Revlumner	<i>Lycopodium annotinum</i>	Fridlyst	> 600
Snöbär	<i>Symphoricarpos albus</i>	Mycket hög risk för invasivitet	3

Figur 7. Fynd av ung åkergröda (*Rana arvalis*).

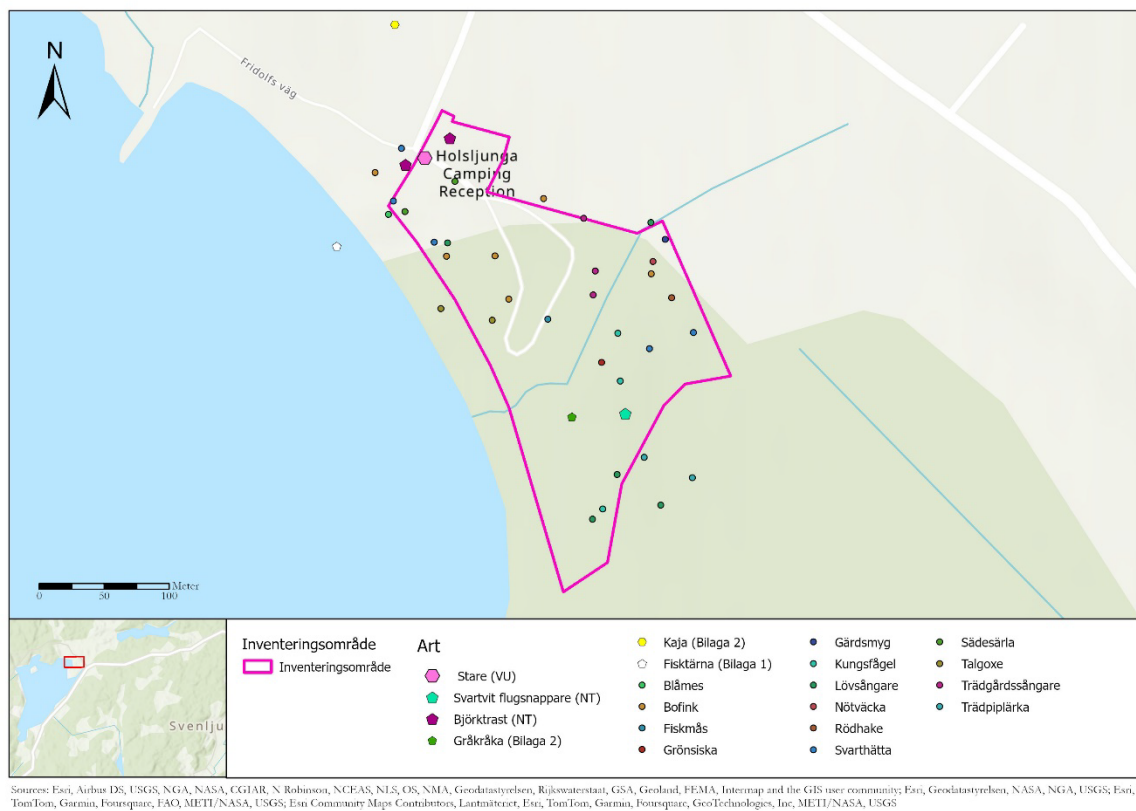
Figur 8. Karta över förekommande värdarter inom inventeringsområdet (rosa linje).

Figur 9. Revlumner (*Lycopodium annotinum*) förekommer rikligt söder och väster om ställplatsen.

6.2 Fördjupad artinventering av fågel

En fågelinventering utfördes den 18 juni 2024 av Max Karlsson, biolog på COWI AB. Vädret vid inventeringen var mulet till halvklart och upplärande mot slutet av inventeringen, vilken pågick mellan klockan 06:00 och 07:15. Vid inventeringen noterades 21 fågelarter varav tre arter är listade i den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken 2020) och en art finns med i artdirektivets bilaga 1, särskild hänsyn och två i fågeldirektivets bilaga 2. En detaljerad lista över observerade arter återfinns som bilaga: 8.1 Fågelarter vid inventering 2024.

Figur 10. Karta över var de observerade fåglarna noterades, sorterade efter art, där särskilt skyddsvärda arter märkts ut med månghörning. Inventeringsområdet i rosa.

Tabell 5. Observerade fågelarter med skydd utöver fridlysning.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Typ	Förekomst
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	Rödlistad VU Fågeldirektivet bilaga 2	8
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Rödlistad NT	1
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	Rödlistad NT	5
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	Artskyddsförordningen Bilaga 1	1
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	Fågeldirektivet bilaga 2	4
Gråkråka	<i>Corvus cornix</i>	Fågeldirektivet bilaga 2	1

7 Samlad bedömning

7.1 Naturvärden

Naturvärden är i första hand kopplade till myrmarken i den östra delen av inventeringsområdet. Här finns en relativt orörd miljö som är känslig för störningar i form av avvattande åtgärder, körskador och avverkning. Området är viktigt för både insekter, groddjur och flera fågelarter.

Övriga värden är måttliga och primärt kopplade till de strandnära zonerna längs Holsjön där senvuxna tallar växer och skapar struktur och håligheter gynnsamma för bland andra grod- och kräldjur. De sandiga partierna i syd-, sydvästligt läge är också lämpliga för olika stekelarter som gärna bygger bo i sanden. Även längre upp på land i den medelålders tallskogen ovan stranden finns sandblottor troligen upptrampade av campinggäster. Dessa blottor är gynnsamma bland annat för steklar och andra sandlevande insekter. Tallskogen mellan campingytan och stranden har en lång kontinuitet, även om trädbeståndet i sig inte är mer än medelålders. Troligen har skogen plockhuggits vid någon tidpunkt och är allmänt påverkad av mänsklig aktivitet.

7.2 Artvärden

7.2.1 Kärleväxter

Den rikliga mängden revlummer inom inventeringsområdets centrala delar uppgår till ca 694 m² och området för en annan, belägen något väster om den nämnda - 227 m². Arten är allmän i västra Sverige men fridlyst i hela landet, främst för att skydda den från kommersiell plockning. I Västra Götaland är det dock tillåtet att plocka revlummer för husbehov.

7.2.2 Groddjur

Två unga individer av vanlig groda respektive åkergroda noterades inom inventeringsområdet. Det finns dock inga uppenbara fortplantningslokaler i form av mindre dammar eller gölar inom området som kan behöva skyddas. Det är möjligt att grodorna kläckts i Holsjön, trots att där finns fisk som generellt äter både ägg och yngel, men de kan också härröra från andra mindre vattensamlingar inom en 500 meter radie, då groddjur tenderar att migrera ganska korta sträckor. Befintliga diken kan fungera som spridningsvägar och refugier för groddjur i området.

7.2.3 Fåglar

Flera skyddsvärda fåglar observerades i området, dessa är främst kopplade till de rödlistade arter som minskar på grund av brist på bohålor i äldre träd och hålträd. Sådana arter är stare och svartvit flugsnappare, vilka båda observerats i området som både har uppsatta holkar och en del äldre träd och hålträd som är lämpliga för häckning. Även den rödlistade björktrasten observerades i området. Arten häckar i skogar med anslutning till odlad mark, i parker och trädgårdar, vilket också stämmer väl överens med inventeringsområdets karaktär. Att bevara gamla träd och hålträd samt att sätta upp holkar gynnar de hotade fågelarterna och även flera arter av vedlevande insekter.

8 Bilagor

8.1 Fågelarter vid inventering 2024

Tabell 1. Fågelarter funna vid inventeringen av Holsljunga camping.

Art	Vetenskapligt namn	Aktivitet	Naturvårdsstatus	Antal
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	Födosöker		5 st
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Sjungande/lockläte		3 st
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	Sjungande		5 st
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	Födosöker/uppehåller sig i området		3 st
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	Födosöker över vik	Fågeldirektivet Bilaga 1	1 st
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	Lockläte		2 st
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Sjungande		1 st
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	Födosöker	Fågeldirektivet Bilaga 2	4 st
Gråkråka	<i>Corvus corone/cornix</i>	Sjungande	Fågeldirektivet Bilaga 2	1 st
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	Sjungande		3 st
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Sjungande		5 st
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	Födosöker		1 st
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	Sjungande		1 st
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	Förflyttar sig inom området	VU Fågeldirektivet bilaga 2	8 st
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	Sjungande		5 st
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Stöter från gren, försvinner bort	NT	1 st
Sädesärla	<i>Motacilla alba</i>	Födosöker		2 st
Talgoxe	<i>Parus major</i>	Födosökande respektive parbildande		3 st
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	Sjungande		3 st
Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	Sjungande		2 st

9 Referenser

Artskyddsförordningen. , SFS 2007:845.

Ekologigruppen. (2021). *Vitalitetsbedömning och skyddsvärda träd i Uppsala business park, Uppsala kommun 2021-07-01* .

Naturvårdsverket. (2009). *Handbok för artskyddsförordningen. Handbok 2009:2*. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. (2012a). *Biotopskyddsområden - Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken*.

Naturvårdsverket. (2012b). *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, mål och åtgärder 2012—2016, Rapport 6496*.

Naturvårdsverket. (2023). *Nationell marktäckedata. [digital marktäckedata]*. Hämtat från Naturvårdsverket [2024-06-01].: <https://www.naturvardsverket.se/marktacke-data>

Naturvårdsverket. (2023). *Skyddad natur* . Hämtat från Naturvårdsverket [2024-05-09]: <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Nitare, J. (2019). *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen.

SIS. (2023). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SS 199000:2023*.

SLU Artdatabanken. (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. Uppsala: SLU.

SLU. (u.d.). *Artfakta*. Hämtat från Artdatabanken [2024-06-04]: <https://artfakta.se/>

SLU. (u.d.). *Artportalen*. Hämtat från Artdatabanken [2024-06-03]: www.artportalen.se/

Sveriges Geologiska undersökning, SGU. (den 02 09 2024). *Jordartskartan (Jordarter 1:25000 - 1:100000)*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html>

Vatteninformationssystem Sverige, VISS. (den 02 09 2024). *Vattengförekomst Holsjön*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA13404834>

VISS. (u.d.). Hämtat från Länsstyrelsen [2024-05-12]: <https://viss.lansstyrelsen.se/>